

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cokalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Sîlvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgneaana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 10 Iunie 1906.

Nr. 23.

Reuniunea de control a băncilor noastre.

Conform promisiunii din articolul nostru trecut, vom arăta astăzi cum ne închipuim noi organizația, întocmirea reuniunii de control proiectate.

Băncile noastre ar avea să se constituie, în sensul legii comerciale, într-o reuniune cu responsabilitate limitată, al cărei scop să fie promovarea intereselor lor comune prin revizuirea și controlarea afacerilor lor tehnice și administrative și prin urmarea unor proceduri uniforme în operațiunile lor de bancă. Natural, toate acestea ar urma fără jignirea autonomiei și independenței singuraticelor bănci, deoarece faptul că aparțin reuniunii întru nimic nu le-ar împedea în libera lor mișcare, și apoi n'ar lua între sine nici o responsabilitate reciprocă.

Fiecare bancă ce ar aparține acestei reuniuni ar trebui să admită — tot la un anumit interval de timp, de ex. la doi sau trei ani — o revizuire temeinică a contabilității și afacerilor sale, revizuire ale cărei margini și norme ar avea să se stabilească printr'un regulament special. Reviziunile ar avea să se facă prin revizori-experti anume numiți și concrezuți cu aceasta. Despre rezultatele reviziunilor făcute, acești revizori-experti ar avea să prezinte raport direcțiunii și comitetului de supraveghiere dela institutele interesate. O copie, ori — întrucât institutele interesate ar cere — un extras numai al acestor rapoarte ar avea să se înainteze și direcțiunii reuniunii. Cheltuielile împreunate cu revizuirile ar avea să se acopere prin contribuțiuni proporționale ce s'ar stabili după o cheie care s'ar afla mai corespunzătoare.

Membru al reuniunii ar putea fi orice institut financiar obligat la publicitate și luat în registrul firmelor vreunui tribunal și care în urma cererii speciale ce ar înainta-o spre acest scop, ar fi primit de atare. Fiecare membru ar fi obligat să observe statutele, regulamentele și deciziunile reuniunii. Tot asemenea ar fi obligat la plățirea cuotelor de membrii și taxelor ce se vor stabili pentru acoperirea cheltuielilor reclamate de susținerea reuniunii.

Afacerile reuniunii ar fi conduse și administrate prin direcțiune, comitetul de supraveghiere și prin adunarea generală. Direcțiunea — care ar consta dintr'un număr anumit de membri — ar avea să conducă și să reprezinte reuniunea în afară. Ea ar fi factorul executiv pentru toate hotărârile aduse și ar administra întreaga avere a reuniunii, încheiând bilanțurile și pregătind bugetele anuale. În fine tot direcțiunea ar fi chemată să dea instrucțiunile necesare pentru activitatea organelor reuniunii, pe cari ar avea să le și controleze în lucrările lor. Comitetul de supraveghiere la rândul său, ar avea să controleze în sensul legii, statutele și altor dispozițiuni toate afacerile reuniunii. Adunarea generală s'ar compune din membrii reuniunii. Fiecare institut ar fi reprezentat prin un plenipotențiat al său, care singur numai ar avea drept de vot. Pe lângă acesta singuraticile institute ar mai putea exmite la adunare alți bărbați de încredere, dar numai cu vot consultativ. Adunarea generală ordinară s'ar țineă odată pe an, de regulă după ce institutele aparținătoare reuniunii au trecut peste adunările lor generale. Adunări generale extraordinare s'ar putea țineă după trebuință. Deciziunile ar avea să se aducă cu majoritate de voturi și ar fi obligatoare pentru toate institutele din reuniune, deci și pentru cele ce eventual ar ră-

mâneă în minoritate. Direcțiunea și comitetul de supraveghiere s'ar alege în adunarea generală, care singură le-ar putea da absolut. Tot aci s'ar alege și revizorii-experti în urma propunerilor direcțiunii. În sfârșit aci s'ar stabili și cheile după cari ar avea să se porceadă la incassarea taxelor pentru acoperirea cheltuielilor împreunate cu susținerea reuniunii, s'ar examină bilanțul și bugetul anual și s'ar decide asupra venitului.

Reuniunea ar avea și un organ central de publicitate, care ar fi declarat de organ oficial al său. În acesta s'ar da la iveală toate publicațiunile reuniunii și prin mijlocirea acestuia s'ar susține contactul necesar cu membrii ei. Tot în acest organ s'ar discută problemele de interes comun și s'ar raporta despre toate acțiunile ce se vor întreprinde în interesul dezvoltării și consolidării băncilor noastre. Cu un cuvânt organul acesta ar avea să se întocmească astfel încât să corespundă adevăratelor și realelor trebuințe ale băncilor și ale reuniunii.

În legătură cu organul central de publicitate ar trebui să se susțină și o cancelarie centrală, de unde ar emana și s'ar conduce toate afacerile de interes general, cari cad în cadrul de competență al reuniunii băncilor. De aci ar fi ținute băncile noastre în curent cu toate schimbările și mișcările pe terenul afacerilor de bancă; de aci li-s'ar putea da îndrumările și sfaturile practice de lipsă; de aci li-s'ar putea mijloci legături de afaceri și de aci li-s'ar putea da deslușiri în materii economice și financiare. Lucrările comune ce se vor hotări să se realizeze în scopul promovării noastre economice, de bunăsamă că tot numai dintr'un astfel de loc s'ar putea iniția, direcționa și controla cu succes real.

Iată, în chipul acesta ne-am închipui noi, în liniamente generale, întocmirea reuniunii de control a băncilor noastre. În curând vom expune un proiect amănunțit despre statutele unei astfel de reuniuni și ne vom expune mai pe larg vederile noastre și asupra organului de publicitate și cancelariei centrale.

I. I. L.

Viitorul apropiat al etalonului.

În partea economică a unui mare ziar vienez celebrul economist francez *Paul Leroy-Beaulieu*, tratează o chestiune de mare actualitate: *viitorul apropiat al etalonului*, asupra căruia se pronunță cum urmează:

Dela terminarea războiului ruso-japonez încoace etalonul s'a urcat aproape în toată lumea civilizată și impune întrebarea, că oare fi va de durată „incordarea actuală a piețelor de bani“ ori nu.

În Anglia procentul de discount de $3\frac{1}{2}\%$ a fost numai de o durată scurtă, restabilindu-se iarăș etalonul de 4% , extraordinar de urcat în anotimpul acesta. În perioada corespunzătoare a anului 1905 etalonul oficial al Londrei a fost numai $2\frac{1}{2}\%$. În piața liberă etalonul cambiilor cu subscrieri bune este de $3\frac{1}{2}\%$, ceea ce este binișor mai mult decât în anul trecut.

La Banca imperială germană discountul s'a redus abia acum, foarte târziu, la $4\frac{1}{2}\%$, pe când în perioada corespunzătoare a anului precedent a fost de 3% . În Austria etalonul oficial cotează 4% față de $3\frac{1}{2}\%$ în 1905; în Belgia $3\frac{1}{2}\%$ față de 3% în anul precedent. Diferințe analoge se arată aproape în toate țările. Numai în Franța, în urma împrejurărilor speciale de aici și a unei politici și tradiții nu cu totul neexcepționale, etalonul rămâne constant și neschimbat cu 3% .

Trecând oceanul atlantic vom afla în Statele-unite ale Americii-de-nord o mare lipsă de bani, care a fost de repetiteori mult remarcată. În special a ajuns etalonul la 22 Aprilie în New-York la o înălțime cum în Europa nicicând nu s'a pomenit.

Rămânând numai la Europa, constatăm că comerțul și industria plătește acum pentru capitalurile flotante, de cari au necesitate, cu unul până în două procente mai mult decât în 1905. Va să zică etalonul acestor capitaluri s'a urcat cu $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$, dacă nu cu mai mult.

Se naște întrebarea, cari sunt cauzele acestei scumpiri însemnate a capitalurilor flotante și vor mai fi simțite timp îndelungat efectele lor?

După părerea noastră scumpirea banilor are trei cauze:

Prima și cea mai însemnată este *licuidarea cheltuielilor marelui războiu în extremul orient*. Efectele financiare ale unui războiu de însemnătate celui terminat, ale căruia cheltuieli se urcă pentru ambele părți împreună la circa zece miliarde franci (6—6 $\frac{1}{2}$ miliarde pentru Rusia și $3\frac{1}{2}$ miliarde pentru Japonia) și care mai impune afară de aceasta ambelor popoare încă și ulterior alte însemnate cheltuieli, nu se pot vedea în cursul luptei. Cât timp ține aceasta, sarcinile ce le reclamează războiul, nu ies la iveală în întreaga lor mărime, pentru că se consumă rezervele adunate în perioada de pace premergătoare. Se ia refugiu la diferite expediente: se amână multe plăți, cu deosebire față de furnisori, precum și cheltuielile necesare pentru reconstruirea și conservarea materialului. Abia imediat după încheierea păcii și în cei doi până în trei ani următori greutatea cheltuielilor de războiu devine simțibilă. Atunci trebuie procedat la o licuidare completă, care recere mari capitaluri și este foarte costisitoare.

Să ne reamintim numai, cât de mult a suferit și suferă încă și astăzi cea mai bogată țară din lume, Britania-mare, pe urmele războiului sud-african, ce a erupt în Octomvrie 1899 și s'a terminat în Maiu 1902. Au trecut deja 4 ani dela încheierea păcii, și totuși Anglia, în butul relațiilor sale comerciale favorabile și a creșterii exportului său, nici până acum nu și-a recăstigat încă întreagă elasticitatea financiară, de care s'a bucurat mai înainte.

Japonia a încercat licuidarea cheltuielilor sale de războiu prin contractarea de împrumuturi indigene; pentru lumea financiară însă nu este secret că titlii împrumutului japonez intern se oferă din partea bancherilor europeni clienților lor mari-capitaliști.

Rusia s'a văzut constrânsă a contracta enormul împrumut de lichidare de 2250 milioane franci, care, conșiderând cursul de emisiune, reprezintă un capital efectiv de circa două miliarde. O parte a acestei sume, deși poate cea mai însemnată, este destinată, fără îndoială, pentru replătirea împrumuturilor interne cu scadență scurtă.

În același timp Germania s'a văzut îndemnată a emite un împrumut de 700 milioane franci. Va să zică deja singurul continent european reclamă o sumă de circa trei miliarde, lângă care se mai adaugă și alte împrumuturi mai mari ori mai mici pentru Austro-Ungaria, Statele balcanice și altele.

A doua cauză, care a provocat încordarea banilor și urcarea etalonului capitalurilor flotante este *desvoltarea extraordinară economică a Americii-de-nord* și creșterea speculației la bursa din New-York (Statele Unite și Canada).

Este deobște știut că anul expirat s'a caracterizat printr'un avânt miraculos al industriei americane. Industria minieră și de metal a înflorit mai mult decât oricând mai înainte. Circulațiunea căilor ferate crescuseră enorm. În același timp s'a desvoltat la bursa din Londra o speculațiune neînfrânată. Acțiunile uzinelor aparținătoare trustului de oțel și ale căilor ferate s'au urcat în curs, cum înainte cu câțiva ani niciodată nu s'a sperat.

America-meridională și sudică, precum o vedește aceasta în special avântul statului Mexico și a republicii Argentine, n'au rămas înapoia Americii-nordice. Recolta acestor țări a fost extrem de abundantă. Spiritul de întreprindere s'a desvoltat. Împrumuturile publice și de stat au devenit aparițiuni dese. Cursurile tuturor valorilor sud-americane s'au îmbunătățit mult.

Asemenea a făcut mari progrese și au atras capitaluri și unele țări ale emisferei ostice, în special Egiptul. China care începe a se deschide, exerciază asupra capitalurilor europene din ce în ce o putere de atracțiune mai mare.

Astfel se manifestă în lumea întreagă o cerere extraordinară de mare după capital. Nu este mirare, că cantitatea capitalului flotant devine prea limitată și are tendința de a se reduce sub necesitate.

A treia cauză a scumpirii banilor este în fine *creșterea generală a comerțului din întreaga lume și urcarea prețului unui mare număr de mărfuri*. Cifrele tabelor, cari rezumază prețul celor mai principale mărfuri, arată de prezent prețuri, cari întrec mult prețurile celor patru sau cinci ani anteriori. Metalele se apropie de prețuri maxime neatinse până acum; cărbunii cresc în preț; bumbacul rămâne scump, lâna iarăș a ajuns la prețuri, cum de mai mult de jumătate deceniu nu s'a crezut să se mai reîntoarcă. În urma creșterii prețului unui mare număr de mărfuri, chiar când s'ar admite că toate celelalte referințe au rămas neschimbate, negoțul cu acestea reclamă capitaluri cu mult mai conșiderabile decât mai înainte.

Acestea sunt cele trei cauze, cărora este a se atribui raritatea capitalurilor flotante și cari prin urmare urcă prețul banilor. Se poate admite, că efectul lor va slăbi în curând? Lichidarea cheltuielilor de războiu ale Rusiei și Japoniei va trebui, se înțelege, să se sfârșească odată; experiența însă învață, că abstrăgând de la lichidarea cheltuielilor făcute, țările războite trebuie să procedă la reconstruirea materialului ruinat ori nimicit, ceea ce încă este costisitor și se continuă în curs de mai mulți ani.

Ce privește avântul comercial și industrial al Americii-de-nord și speculațiunea americană, un sfârșit apropiat al aceluia asemenea nu poate fi prevăzut. Nu de mult au evaluat finanțierii americani suma ce este a se investi în viitorul proxim în nouă căi ferate și alte diferite întreprinderi industriale la 600 până la 850 milioane dolari, adică la 3 până la 4 $\frac{1}{4}$ miliarde franci. Ziarele americane au amintit aceasta cifră sub titlul semnificativ: „Relief expected from Europe“. „Se așteaptă ajutor dela Europa“. Se știe că marii capitaliști americani au în ce privește desvoltarea rețelei căilor ferate planuri gigantice. Evaluatiunea de mai sus s'a făcut înainte de catastrofa dela San-Francisco. Pagubele cauzate de cutremurele de pământ și de incendiile din acest oraș au fost estimate la 300 milioane dolari (1500 milioane franci). Aceasta este o nouă lacună ce trebuie umplută și anume mai cu seamă cu capitalurile disponibile din Europa. Se știe, că marile societăți de asigurare engleze sunt foarte mult interesate la colosala nenorocire din San-Francisco.

Canada, Mexico, Argentina și Brasilia continuă cu construirea căilor ferate și deschiderea de nouă mine, — ba aceasta din urmă chiar în măsură exagerată.

Ce privește prețul mărfurilor, metalelor și materiilor pentru industria textilă, acela nu arată nici o tendință spre scădere.

Va să zică toate indică următoarea probabilitate: Dacă nu urmează pe neașteptate o criză comercială, o depreciere a mărfurilor principale, o derută la bursele americane, o amânare a marilor construcțiuni proiectate în Statele-Unite și America-sudică, *atunci scumpetea de bani în timp apropiat nu va dispărea*.

Trebuie să adăugem însă, că în chestiuni de acestă profetiriile sunt totdeauna cam cutezate și conțin o mare doză *conjecturală*. Tocmai cu un an înainte de aceasta, conducerea unuia din cele mai mari institute de bani franceze, ale institutului „Comptoir National d'Escompte“ a dat în raportul său către adunarea generală a acționarilor expresiune temerei sale, că etalonul va rămâne timp îndelungat redus și la un nivel scăzut. Câteva luni mai în urmă faptele au desmintit complet prognoza aceasta, emanată dela finanțieri conșumați.

Dacă de prezent cererea după capitaluri este extraordinară de mare în întreaga lume, nu trebuie uitat, că producțiunea capitalurilor încă este foarte însemnată. Afară de aceasta mijlocul uzual pentru circulațiunea și transmiterea capitalului, *aurul*, devine tot mai abundent. După ce producțiunea anuală a aurului s'a fost redusă către 1883 sau 1884 la 500 până la 550 milioane franci, ea s'a înmulțit colosal. Abstrăgând de întreruperea provocată în anii 1899 până la 1902 de războiul din Transvaal, producțiunea aurului este an de an în continuă creștere, astfel că atinge de prezent aproape două miliarde franci. Se poate admite, ca un ce probabil, că producțiunea va rămâne în proximități 10 ani la aceeași cantitate, de nu va crește chiar.

Mai de mult, ce este drept, s'ar fi pus întrebarea *ce este de făcut cu atâtă aur?* Azi grija aceasta a dispărut. Pentru proximități doi sau trei ani, dacă nu pentru mai mult timp, chestiunea este la tot cazul rezolvată. Aurul acesta va fi cu înlesnire absorbit, prin avântul și necesitățile culturale ale țărilor noi (America-meridională, de sud și Canada), prin redeșteptarea activității atipite în vechile țări ale Asiei, care încetul cu încetul devine accesibilă necesi-

tăților vieții moderne, în fine prin țările, cari trăiesc încă sub regimul banilor de hârtie depreciati, cum sunt Spania, Portugalia, Grecia și mai multe republici sudamericane. Numai peste vreo câțiva ani va deveni din nou actuală chestiunea întrebuintării colosalei producțiuni a aurului.

Pe cât se poate prevede peste tot în o materie atât de complicată și nesigură, se pare, că *scumpetea banilor*, adevărat etalonul urcat al capitalurilor flotante și disponibile, *nu va dispărea în curând*, ci va fi *de durată*. Este probabil că mai târziu, când cauzele indicate de noi, încetul cu încetul vor mai fi slăbit, se va reînnoiește iarăși etalonul mai moderat, cunoscut în Europa înainte de mijlocul anului 1905. Este chiar posibil, că atât pentru plasări cu termene scurte, cât și pentru de acelea cu termene lungi, etalonul, care în cursul unei perioade de 2 până în 3 ani s'a mișcat în direcție contrară, își va continua iarăși calea sa naturală.

Un răspuns.

— Chestiunea trebuințelor materiale ale băncilor noastre. —

În ultimul număr al „Tovărășiei“ sub titlul „Băncile noastre și organizația din Budapesta“ se publică un articol, în care se atinge în treacăt o chestiune, ce nu numai că merită, dar trebuie chiar remarcată și discutată. Amintindu-se adevărat de forma ce proiectăm a da reuniunii băncilor noastre, autorul articolului — desigur dl Vasilie C. Osvadă — crede că noua instituție va tinde să satisfacă nu numai trebuințelor morale, ci și *celor materiale ale institutelor noastre financiare*.

Din articolii publicați până acuma — deși nu ne-am dezvoltat pe întregul vederile noastre — totuși se poate vedea, că noi plănuiim o reuniune a băncilor care să servească numai problemele lor morale. Ne simțim deci dator să justificăm, de ce am lăsat afară din orice combinație pe cele materiale? Și o facem aceasta cu atât mai mult cu cât am dori să se discute de cei cu adevărat chemați chestiunea sulevată de foaia din Hunedoara și motivele cari ne-au făcut să renunțăm dela ideea unei reuniuni de bănci cu scopuri materiale, motive dintre cari la acest loc vom remarcă cu deosebire două, pe cele mai de samă și anume:

a) nu credem — după cât putem pătrunde noi situația — că am dispune de asemenea forțe considerabile, încât să putem da ființă și să putem susține o astfel de instituție comună, care să satisfacă *pe deplin* trebuințele materiale ale băncilor noastre; și

b) aceste trebuințe pot fi satisfăcute *în măsură suficientă* și de băncile noastre mari — în prima linie de „Albina“, ceea ce, cum vom cercă să dovedim mai jos, este — pentru împrejurările noastre — chiar mai preferabil.

* * *

Ca să putem dovedi prima noastră afirmațiune, credem de lipsă să stabilim mai întâi cercul trebuințelor materiale ale băncilor noastre. Fără multă greutate putem ști, că între aceste cele mai de samă trebuințe ar fi *reescontul și preluarea pretenziunilor hipotecare*. Altele, ca de ex. cumpărarea și vânzarea de efecte și valori, mijlocirea de plătiri, afaceri de incasso, domiciliari etc. abia ar putea veni în combinație. Totul s'ar reduce deci — cum am spus mai sus — la reescont și rescumpărarea de împrumuturi

hipotecare. Ei bine, aceste sunt două ramuri de operațiuni financiare, cari aduc relativ de tot puțin profit și care numai atunci se rentează dacă pe lângă capitalul suficient se cultivă în proporții și extenziuni foarte mari. În privința aceasta avem cazuri concrete cu „Ustredni Banka“ din Praga și cu „Banca centrală hipotecară“ din Budapesta. Rentabilitatea afacerilor celei dintâi a fost așa de modestă, încât — după ultimul bilanț — în al treilea an de funcțiune abia a putut da o dividendă de $4\frac{1}{4}\%$. Banca centrală hipotecară, la rândul său, deși funcționează de patruzeci și doi ani — în mediu — nu putem spune c'ar fi trecut adeseori peste 6% dividendă. Să nu uităm apoi că „Ustredni“ a avut în anul ultim patru milioane capital, că și-l urcă la șapte și că portofoliul cambial i-a ajuns la 20 de milioane după ce și-a extins cercul afacerilor nu numai în Bohemia, ci până și în țara noastră intrând în legături de afaceri cu majoritatea băncilor române. Banca centrală hipotecară a avut un capital de 12 milioane, pe care și-l urcă acum la douăzeci și a rescumpărat în 1905 pretenziuni hipotecare de peste 90 milioane de coroane. Toate aceste dovedesc că și noi, dacă ar fi vorba să facem o astfel de bancă centrală am avea lipsă de un capital însemnat și de un cerc de activitate destul de extins, două lucruri pe cari noi le credem greu de aflat.

Și de ce? Să ne întrebăm numai ce capital ar putea destina institutelor noastre pe sama unei asemenea bănci centrale? Din bilanțul general al băncilor române de pe 1904 vedem, că ele dispun de o rezervă de efecte de peste cinci milioane coroane. Dacă am lua cazul cel mai optimist și am presupune, că toate institutelor noastre ar participa la înființarea unei bănci centrale și că o patrimoniu din stocul efectelor lor ar transformă-o în acții de ale noiei bănci, totuși abia am ajunge la un capital de $1\frac{1}{2}$ milion. Un asemenea capital pentru o bancă, care ar avea să se ocupe cu reescont, cu preluarea împrumuturilor hipotecare și cu emisiunea de scrisuri fonciare ar fi la toată întâmplarea — după părerea noastră — insuficient. Despre aceasta nu se va mai îndoi nimenea, când vom mai aminti și împrejurarea, că aproape o jumătate de milion din capitalul societății ar trebui plasat ca cautiune minimală pentru scrisurile fonciare, așa că ar rămânea un capital circulabil de abia un milion. În fine să nu uităm nici aceea, că scrisurile fonciare cu cautiune minimală nu sunt scutite de dare, ceea ce la institutelor cari lucrează cu diferențe mici e o chestiune de viață. Și ca să pui cautiunea necesară pentru scrisurile fonciare să fie scutite de dare, nici cu un capital dublu ca cel închipuit de noi n'am putea ajunge la scop.

Vor fi poate unii, cari vor crede că băncile noastre ar putea aduna chiar și un capital mai mare ca cel presupus de noi. Își vor închipui de ex. că s'ar putea întrebuintă jumătate din rezerva efectelor pentru acțiunile noiei bănci centrale, mai cu samă, că rentabilitatea efectelor, înțelegem a celor lombardabile — este cam $4-5\%$.

Noi credem că aceasta ar fi o jertfă din partea băncilor noastre, pe care n'am fi în drept nici s'o cerem și nici s'o așteptăm. Recunoaștem, că nici efectele nu au o rentabilitate mai mare, numai cât în cazul acesta e vorba mai mult de mobilitatea lor. Efectele publice sunt lombardabile și se pot ușor realiza, ceea ce nu se poate zice și presupune despre acțiunile unei bănci. Efectele băncilor noastre au menirea unei adevărate rezerve, care cel puțin dacă se și aduc sacrificii pentru susținerea ei, barem să fie

ușor realizabilă. Deci și din acest punct de vedere privită chestiunea — după părerea noastră — băncile n'ar putea plasa capitaluri prea mari în niște titluri — în cazul nostru acțiunile unei bănci centrale — greu de realizat.

Aceste sunt motivele, cari ne fac să susținem, că institutele noastre financiare n'ar putea aduna capitalul necesar pentru o bancă centrală, care să satisfacă pe deplin trebuințelor lor materiale. Și chiar de ne-am înșela în această privință, chiar dacă s'ar putea aduna capital suficient, totuși nu putem crede că institutele noastre financiare singure numai să poată alimenta o astfel de bancă centrală cu destule afaceri, încât să-i garanteze existența și dezvoltarea.

Reescontul băncilor noastre în 1904 a fost de 15 milioane, din cari dacă subtragem pe al „Albinei” și „Victoriei” de $3\frac{1}{2}$ milioane, cari n'ar fi atât avizate la o astfel de bancă și cari poate ar găsi credit și mai ieftin, rămân — zicem — 12 milioane. E ceva. Numai cât nu putem conșidera această sumă de normă, deoarece anul 1904 a fost un an excepțional, în care reescontul s'a duplicat față de trecut, ceea ce desigur nu e o stare durabilă. În cazul cel mai bun, am putea conșidera pe baza experiențelor trecute 7—8 milioane. Ei bine, opt milioane pentru o bancă ce intenționează să existe din reescont — mai cu samă când ar fi vorba să susțină concurența și să dea credit ieftin — e puțin. Inșuș portofoliul „Albinei” e mai mare.

Tot asemenea stăm și cu pretensiunile ipotecare, cari fac cam 30 milioane, de unde însă vin subtrase 5 milioane ale „Albinei”, cari sunt mobile și poate mâne poimâne alte 2—3 milioane ale „Victoriei”. Am rămâne în chipul acesta cu circa ceva peste 20 de milioane, din cari, optimiști cum suntem — am putea presupune că se cedează jumătate. Zece milioane pretenziuni ipotecare cedate ar fi puține pentru a asigura existența și durata unei bănci de asemenea natură. Banca centrală ipotecară, în anul al doilea de existență, când a avut 11 milioane rescumpărate a existat ca pe sponci. Din venitul curat abia s'a putut acoperi de tot o dividendă modestă și notabene lucră cu un capital de 4 milioane coroane și mai avea și 15 milioane împrumuturi comunale.

Iată dar în total motivele pentru cari am afirmat că cu greu am putea fonda și cu greu ar putea exista la noi o bancă centrală, care să servească interesele materiale ale institutelor noastre. Existența unei astfel de bănci s'ar putea închipui sau dacă ar fi alimentată și de afacerile altor bănci afară de ale noastre, cum e de exemplu „Ustredni”, ceea ce de sigur nu s'ar întâmpla, sau apoi dacă pe lângă reescont și împrumuturi ipotecare ar mai cultiva și alte afaceri de bancă, ceea ce iarăș n'ar avea înțeles câtă vreme și de altcun institutelor noastre mari pe zi ce merge li se crează o situație din ce în ce mai dificilă.

Am zis în al doilea rând, că trebuințele materiale ale băncilor române pot fi satisfăcute în măsură suficientă și de băncile noastre mari. Căci, după noi chiar dacă am înființa o bancă centrală, aceasta luând pe un teren relativ îngust, cu greu ar putea acorda credite ca alte bănci de acest fel, cari lucrează cu capitaluri mai mari și pe terene mai vaste. Băncile cele mari, cari de multeori capătă credit chiar și mai ieftin ca al băncilor de emisiune, de exemplu de pe la marile societăți de asigurare, abia pot exista cu $\frac{1}{2}\%$ peste etalonul oficial. Ce ar face o bancă mai mică însă cum ar fi a noastră al cărei cel mai ieftin credit ar fi cel dela banca de emisiune, și, și

acela limitat? De bună samă ar trebui să ia o dobândă mai mare. Ei bine, sunt cazuri, când „Albina” în împrejurări normale și de durată mai lungă încă să mulțamește cu 1% peste etalonul oficial. Bazati pe acestea credem, că băncile noastre mari când ar fi vorba de o acțiune serioasă, când între noi ar fi o unitate de vederi și când le-am da sprijinul de lipsă ar putea oferi credite în condițiuni cu puțin diferite de cele dela băncile mari de reescont. Chestiunea de capetenie ar fi să ne înțelegem bine interesele, să știm că e spre binele nostru să dăm sprijin — până unde putem numai — băncilor noastre mari, chiar și cu rizicul de-a renunța anual la câteva zecimi ori sute din câștig. Căci — lucru prea natural cu cât le-am da mai mult sprijin, cu atât și ele ne-ar putea face condițiuni mai favorabile. Nimenea nu ne poate cere să ne neglijăm interesele de dragul cutărei sau cutărei bănci, dar se poate aștepta dela noi să ne impunem rezervele și să aducem jertfele reclamate de interesele noastre superioare.

Căci dacă nu vom avea totală conștiință a intereselor noastre comune de ordine superioară și dacă nu vom avea simț pentru jertfele ce trebuiesc necondiționat aduse, înzadar vom face bancă centrală, căci aceea nu se va putea susține fără jertfe și abnegațiune. Dacă însă le avem, nimic nu ne împedecă să cercăm acelaș lucru cu băncile noastre mari, căci vom ajunge aproape la acelaș rezultat. O astfel de acțiune, s'ar putea face, fără ca să ne simțim deobligați a nu intra în legăturile băncilor mari cum ar fi „Ustredni” sau „Banca centrală de credit” pentruca să folosim pe lângă creditele băncilor noastre și altele ceva mai eftine. Ba, nu numai că am putea face aceasta, ci chiar ar și trebui și anume nu atât pentru mica diferență de etalon, cât mai mult pentru faptul că e recomandabil atât din punctul de vedere al debitorului cât și al creditorului, ca băncile să-și aibă creditul divizat. Căci dacă să ia creditul dintr'un singur loc, debitorul poate ajunge pendent de o singură voință, cari pentru creditor în timpuri grele face rizicul mai mare.

Un alt moment decisiv în chestia înființării unei bănci centrale, moment care pledează pe lângă întrebuintarea creditului băncilor noastre mari este rentabilitatea. Să presupunem că fiecare bancă română ar participa la subscrierea capitalului băncii centrale cu a zecea parte a creditului de reescont ce vrea să-l folosească. Capitalul acesta s'ar rentă — după exemplele de mai sus — 4 mult 5% — fără ca cel puțin acțiunile primite se poată fi conșiderate ca rezervă de efecte. Și dacă n'au această calitate, nu prea e rațiune să-l plasezi un capital cu $4-5\%$ când foarte ușor s'ar putea folosi cu 7% . Băncile participante ar renunța anual deci la un câștig de $2-3\%$, ceea ce numai atunci ar avea senz dacă această pierdere, căci pierdere o putem numi, ar fi compenzată îndeajuns cu diferențele de etalon cu care am capătă credit mai eftin ca dela alte bănci. Ori aceste diferențe de pătrimi de procent, chiar dacă am lua în considerare un credit de zece ori mai mare ca capitalul plasat, abia ar compenza pierderea de mai sus. Din acest punct de vedere privită chestiunea favorul ce eventual l-am putea avea dela o bancă centrală prin mica diferență de credit mai eftin, ar fi contrabalansat de puțină rentabilitate a ei pe care ar simți-o și ar suporta-o totalitatea băncilor noastre. Iată dar un nou moment care trebuie să ne determine a rămâne pe lângă serviciile băncilor noastre mari, cu cari — în chipul acesta înțeleasă chestiunea — ne putem ajuta în ultima analiză fără pierdere materială.

Cât privește cealaltă trebuință materială a băncilor noastre: cedarea pretenziunilor ipotecare, putem spune fără nici o rezervă, „Albina”, care emite scrisuri fonciare ne poate face în privința aceasta servicii ca ori și care altă bancă centrală, fondată anume spre acest scop.

De prezent „Albina” rescumpără împrumuturile ipotecare cu $5\frac{1}{2}\%$, pe când alte bănci cu 5% eventual chiar și cu $4\frac{1}{2}\%$; aceste din urmă însă în scrisuri fonciare cu un curs mult sub pari. Două sunt cauzele pentru cari „Albina” e necesită să rescumpe ceva mai scump ca alte bănci și anume: lipsa de scrisuri fonciare sub $4\frac{1}{2}\%$ și al doilea faptul că scrisurile ei fonciare nu sunt scutite de dare. Indată ce aceste două cauze s'ar delătură, „Albina” încă ar putea să rescumpe în aceleași condițiuni ca și celelalte bănci. Delăturarea celei dintâi dintre aceste două cauze atârnă în mare măsură dela băncile noastre. Dacă aceste ar prevedea-o cu afaceri suficiente, uzând de favorurile cedării, operațiunile ei ipotecare s'ar înmulți în așa măsură, încât băncile mari din străinătate cari plasează și scrisurile fonciare ale celorlalte institute de credit fonciar, desigur s'ar putea câștiga și pentru plasarea celor ale „Albinei” în condițiuni mai favorabile. Ba suntem siguri, că indată ce ar ajunge să fie cunoscute și să se știe că în ceea ce privește acoperirea ipotecară sunt cele mai asigurate, de bunăsimă că aceste scrisuri ar fi căutate și s'ar plăsa cu dobândă cu mult mai mică, decât astăzi, ceea ce ar avea de urmare reducerea etalonului la afacerile de cedări. În chipul acesta privită chestiunea e de înțeles — cum am zis mai sus — că ea depinde în mare parte dela noi. Să voim numai, și vom isbuti să ne ajutăm foarte bine și fără bancă centrală anume spre acest scop. Cât privește delăturarea cauzei a doua amintită, de sigur că ceice stau în fruntea „Albinei” vor ști s'o rezolveze foarte bine și la timp și fără neînsemnatul nostru cuvânt.

Aceste au fost motivele de căpetenie, cari ne-au indemnat să renunțăm la ideea unei asociațiuni de bănci în scopul trebuințelor lor materiale. Afară de aceste însă s'ar mai putea aduce și altele.

Din experiență știm cât de greu e să întreprinzi acțiuni comune de calibrul celei plănuite de noi și tocmai de aceea n'am voit să complicăm chestiunea și cu ideea unei bănci centrale. Am fi buni bucuroși dacă s'ar putea realiza măcar și numai ceea ce plănuiim deocamdată: Asocierea băncilor în scopul ocrotirii intereselor morale, cari sunt temeiul consolidării și dezvoltării lor, și în privința financiară. Când băncile noastre în ceea ce privește administrarea și politica lor națională în afacerile de bancă vor oferi toate cautelele de lipsă, de bună samă că li se vor oferi din toate părțile atâtea favoruri materiale, încât acestea vor plăti mai mult decât toate băncile centrale ce le-am putea înființa.

Aceste sunt vederile noastre.

De inchiere ținem să rugăm pe autorul articolului „Tovărășiei” să ne mulțămim de ocamdată la o reuniune în scopul trebuințelor morale ale băncilor noastre, cari cine știe dacă pornind mai încet nu ne va fi dat să ajungem vreo dată mai departe decât chiar ne-am putea închipui noi astăzi? Cine știe? =

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 8 Iunie 1906.

În piața internă de bani după ultimo cererile s'au mai împuținat în urma cărei împrejurări etalonul privat încă s'a redus. Cambiile morilor s'au scontat în Budapesta cu $3\frac{5}{8}\%$, iar cambiile de portofoliu între $4\frac{1}{4}\%$ — $5\frac{1}{4}\%$, pe când în Viena scontul privat s'a stabilit la $3\frac{13}{16}\%$.

Ce privește piața externă de bani în Londra s'a așteptat în zilele acestea reducerea etalonului oficial de 4% , ceea ce ar fi provocat și reducerea etalonului Băncii Imperiale Germane. Reducerea așteptată însă însă n'a urmat și precum se anunță nici nu sunt prospecte ca ea să se facă în cursul unei curente. Scontul privat cu toate acestea s'a redus la $3\frac{1}{2}\%$. În Berlin este abundență de bani, scontul privat s'a redus la $3\frac{1}{4}\%$, iar în Paris cotează $2\frac{3}{16}\%$.

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: Banca Austro-Ungară 4% . Banca Națională a României 5% . Banca imperială Germană $4\frac{1}{2}\%$. Banca Angliei 4% și Banca Francei 3% .

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Sebeșana”, cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș. În anul de gestiune expirat afacerile acestui institut au luat o dezvoltare și un avânt extraordinar. Activele totale au crescut cu aproape K 400.000— la K 735,746— și anume Escontul dela K 225,542— la K 480,278— și Cred. camb. cu acop. ipot. cu circa K 110,000— la K 204,041—. Din totalul acestor două în sumă de K 684,319— sunt reescontate K 342,590— va să zică mai mult de jumătate. Reescontul formează dealtceam cea mai însemnată poziție a pasivelor și este pentru început prea mare, dovadă că se uzează în măsură exagerată de credit. Între active mai sunt ca poziții nouă Imprum. ipotec. cu K 14,224—, Realitățile cu K 8,000— Efecte cu K 2,000—. Capitalul societar al acestui institut „prin o nouă emisiune de acțiuni” se cifrează la finea anului 1905 cu K 84.264— față de K 60,000— în 1904. Dotațiunii fondului de rezervă i-s'a dat în scurtul timp de existență al acestui institut o deosebită atențiune. Astfel el se prezintă cu însemnată sumă de K 20,558—, față de K 8,000— dela finea anului 1904; o creștere de circa K 117,000— arată și Depozitele spre fructificare, a căror stare este de K 246,495—. Venitul brut al anului 1905 a fost de K 62,486— (în 1904 K 30,826—) iar profitul net de K 21,158— cu circa K 13,600— mai mare decât în 1904.

Adunarea generală și-a ținut-o acest institut la 27 Februarie 1906 sub prezidiul dlui Dr. Iosif Olariu, fiind notar dl Carol de Susich, iar verificători ai procesului verbal d-nii Constantin Burdia și Floria Bozgan. Prezenți au fost 30 acționari, reprezentând 369 acțiuni cu 254 voturi.

Profitul net de K 21,158.78 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 3,600—. Fondului de rezervă general K 8,099.10. Scopuri filantropice-culturale K 213.80. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 2,115.88. Fondului de rezervă special K 1,000—. Fondului de penziune al funcționarilor K 3,000—. Remunerațiuni K 1,630—. Se transpune pe anul 1906 K 1,500—.

Suma destinată spre scopuri filantropice culturale s'a lăsat la dispoziția direcțiunii.

Dividenda s'a fixat cu 6% = K 12.-- de cupon și se plătește cu începere dela 27 Februarie 1906.

In direcțiune s'a ales dl Antoniu Sequens.

In comitetul de supraveghiere s'au ales domnii Nicolae Jumanca, Romulus Cărăbașiu, Ioan Lazaroni, Dimitrie Rabagia și Sinesie Bistrean.

In adunarea generală s'a primit propunerea di recțiunii — conform imputernicirii date de adunarea generală extraordinară din 13 August 1905 — ca urcarea capitalului social să se facă la K 150,000.— și nu K 120,000.— precum s'a proiectat in prospect, — prin emiterea a 450 buc. acții nouă à K 200.— Prin modificarea statutelor, din câte 2 acții vechi (din emis. I și II) de câte K 100.— s'au format acții nouă de câte K 200.— Acționarii, cari au avut acții in număr fără păreche, au întregit toți, prin jumătăți de acții, cumpărate din emisiunea a III-a. S'au mai modificat statutele in privința duratei mandatului direcțiunii, fixându-se acesta pe 6 ani și s'au mai modificat încă câțiva paragrafi, de mai puțină însemnătate. †

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

Conform raportului ministrului ung. de agricultură dela 1 Iunie a. c. situațiunea agricolă in țară se prezintă astfel:

In jumătatea a doua a lunii Maiu timpul a fost diferit după diferitele regiuni: ploii cu furtuni, ici colo grindină și după aceste răceli mari, unde și unde nici negurile nu au fost rari; dincontra in singuraticce regiuni (cam a treia parte a țării) a domnit aproape secetă care dănuiește și azi, anume in regiunile superioare ale Tisei, in partea cea mai mare a Alföldului și in singuraticce regiuni din dreapta și stânga Dunării. In celelalte regiuni și in deosebi in regiunea Carpaților, mai departe in unele din părțile transilvane a fost prea multă ploaie. Exundări mai mici au fost in comitatele: Treiseaune, Târnava-mică, Murăș-Turda, Cojocna, Târnava-mare și Odorheiu. Rugina s'a arătat in vr'o 31 comitate. Stricăciuni cauzate de omide, insecte etc. s'au anunțat din regiunile mai lipsite de ploii.

A fost cultivat circa următorul areal:

Cu Grâu	6.031,546	jugăre catastrale,
„ Săcară	1.979,351	„ „
„ Orz	1.817,128	„ „
„ Ovăs	1.787,809	„ „

Recolta grâului este evaluată la 7.72 măji metrice per jugăr, in total la circa 46.6 mil. măji metrice, deci mai favorabilă decât cea a anului precedent, care a fost de 42.87 mil. măji metrice.

Recolta săcării este evaluată la 6.41 măji metrice per jugăr, in total la circa 12.69 mil. măji metrice, deci mai favorabilă decât cea a anului precedent cu peste un milion măji metrice.

Recolta orzului este evaluată la 6.95 măji metrice per jugăr in total aproximativ 12.63 mil. măji metrice, deci mai mică decât recolta anului trecut care a fost de circa 13.60 mil. măji metrice.

Recolta ovăsului este evaluată la circa 6.31 măji metrice per jug. in total aproximativ 11.29 mil. măji metrice față de 11.32 mil. măji metrice in anul trecut.

Rapita a dat din zi in zi îndărăt, a suferit mult de vermi.

Cucuruzul in general stă bine; dar in multe locuri săpatul prim este și acum împiedecat din cauza ploilor.

Cartofii se desvoaltă foarte favorabil.

Plantele de grădină sunt foarte favorizate de ploii.

Fasolea și alte păstăioase prosperează bine.

Curechiul s'a răsădit in partea cea mai mare in bune condițiuni. In regiunile săcetoase a fost atacat in măsură mai mare de omide.

Meiul se desvoaltă bine.

Hemeiul se desvoaltă deasemenea bine.

Tutunul s'a răsădit deja și in parte se mai răsădește și acum. Unde au fost ploii el se desvoaltă frumos. In unele locuri omidele au făcut mari pagube.

Cânepa și inul se desvoaltă bine in cea mai mare parte.

Napii de zahar și de nutreț nu au răsărit deoptrivă și in multe locuri insectele le-au cauzat mari stricăciuni, așa că au trebuit să se pună de a doua și chiar și de a treia oară. In multe locuri i-au umplut buruenile, și din cauza ploilor nu se pot săpa.

Nutrețurile artificiale prosperează bine. Prima cositură s'a făcut cu bun rezultat; uscatul și adunatul recoltei însă se face in multe locuri numai cu greu din cauza ploilor. Din această cauză calitatea recoltei va fi slabă.

Livezile promet o recoltă abundantă in regiunile unde au fost ploii, in cele lipsite de ploii însă iarba se doivoaltă slab.

Pășunile sunt satisfăcătoare in partea precum-pănitore a țării.

Pomii au suferit mult mai întâi din cauza insectelor, după aceea din cauza grindinei.

Situația viilor in general se constată a fi mijlocie.

*

In România — precum constată „Revista Economică și Financiară“ — alternarea de ploii și călduri excezive și perzistența regimului ploios, nu sunt, de sigur, de natură a favoriza recoltele de grâu, orz, săcară și ovăs, cari in curând încep să se coacă; cum însă aceste plante sunt destul de viguroase pentru a putea să termine ultima lor perioadă de vegetație, fără a se resimți de excesul de umiditate, — cari de altmintrelea este favorabil porumburilor, nu se înregistrează plângeri serioase din partea cultivătorilor.

+

SUMAR.

Reuniunea de control a băncilor noastre. — Viitorul apropiat al etalonului. — Un răspuns. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți financiare și comerciale: „Sebeșana“. — Agricultură: Situațiunea agricolă.

Bursa de București.

Cursul din 5 Iunie 1906.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	—
„ „ 1892 5%	„ „	—
„ „ 274 mil. 4%	„ „	95
„ „ 1898 4%	„ „	92 ¹ / ₄
Fonciare rurale 5%	„ „	103 ¹ / ₂
„ „ 4%	„ „	94 ¹ / ₂
Seris. fonc. urb. Bucuresti 5%	„ „	99 ⁷ / ₈
„ „ Iași	„ „	96 ¹ / ₂

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 6 Iunie 1906.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpest. vinde
	Datoria publică comună.		
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	v. cor.	p. 100 K
4-2	" " arg. Febr. Aug.	99-95	100-—
5	Losuri din 1860 à fl. 500-— " 20% dare	99-90	101-—
5	" " 1860 à fl. 100-— " 20% "	160-—	159-50
—	" " 1864 à fl. 100-— " "	202-—	202-—
—	" " 1864 à fl. 100-— " "	281-—	286-—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	118-45	118-50
4	" " Cor.	115-05	100-25
3 1/2	" " de invest.	90-10	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. . . . . scut. de dare	114-45	114-50
4	" " Cor. . . . . " " "	96-10	96-30
3 1/2	" " " " " " " " " " "	86-05	86-—
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl.	211-50	212-50
4	" p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	158-25	159-50
4 1/2	Oblig. de regaliit croat-slav.	102-25	103-—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	79-20	78-75
4	Oblig. rurale croato-slavone	—	99-—
4	" " ungare	95-65	96-50
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regulara Dunării, à 100 fl.	268-50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97-—	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	103-25	—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " "	95-90	96-—
2	" " " " " " " " " " " " " " "	107-—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	158-25	—
—	Impr. bulgar 1889	120-65	121-—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99-60	—
3	" " " " " " " " " " " " " " "	297-50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101-25	101-—
4	" " " " " " " " " " " " " " "	—	101-25
4 1/2	Banca comere. ung. Pesta	100-50	101-—
4	" " " " " " " " " " " " " " "	98-75	98-50
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	106-50	107-—
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	99-80	101-—
4	" " " " " " " " " " " " " " "	98-—	98-25
4	Inst. de credit fonciar ungar	99-—	98-—
3 1/2	" " " " " " " " " " " " " " "	97-60	98-40
4 1/2	Banca "hipotecară" ungară	100-55	101-—
4	" " " " " " " " " " " " " " "	100-60	98-50
4	" " " " " " " " " " " " " " "	269-—	136-—
4 0/10	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	98-75
5	"Albina", Sibiu	—	101-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " "	—	101-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-25
5	" " " " " " " " " " " " " " "	—	103-50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " "	—	102-—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-—
4	" " " " " " " " " " " " " " "	—	98-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5-—	24-50	25-—
	Credit, à fl. 100-—	479-—	480-—
	Clary, à fl. 40-— v. c.	151-50	—
	Buda, à fl. 40-—	173-—	174-—
	Pálffy, à fl. 40-—	170-—	180-—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10-—	51-50	52-—
	" " " " " " " " " " " " " " "	32-25	32-50
	Rudolf, à fl. 10-—	62-—	—
	Salm, à fl. 40-— v. c.	210-—	—
	Salzburg, à fl. 20-—	73-—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	530-50	532-—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5-—	—	10-75
	"Jó sziv", à K. 4-—	—	12-—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-38	11-43
	" " c. reg.	11-37	11-33
	Napoleon'd'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-16	19-16
	20 Marce germ. aur	23-53	23-54
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-47	117-52
	" " franc. 100 Fr.	—	95-70
	" " ital. 100 Lire	95-85	95-80
	Ruble, bilete, 100	253-25	—
	Lei românești, 100	—	94-90

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta

Cursul din 6 Iunie 1906.

		per 100 kg. vinde	
Grâu de Bănat,		15-50	16-25
" " Tisa,	" " " "	15-45	16-75
" " Pesta,	" " " "	14-90	16-40
" " Alba-reg.,	" " " "	15-70	16-40
" " Bacica,	" " " "	15-15	16-35
Secară,	" " " "	12-60	12-90
Orz,	" " " "	13-50	14-50
Ovės,	" " " "	17-20	18-—
Porumb	" " " "	12-90	13-15
Rapiță,	" " " "	—	—
Slănină de porc B.-Pesta	" " " "	—	136-—
Untură (clisă)	" " " "	114-—	120-—

„BISTRIȚIANA“,

institut de credit și de econ. soc. pe acții în Bistrița.

CONCURS.

La societatea acționară „Bistrițiana“, institut de credit și economii e de ocupat un post de practicant cu salariu anual de K 1000. Termin 1 Iulie 1906. Explicări dă:

Nr. 62 (1—1)

Direcțiunea.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comere.

Nr. 2.

Băncile Române

din
Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albinei“, Sibiu.

Nr. 3 și 4.

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comere.

Se pot procura dela Administrația „Revistei Economice“, cele dintâiu à 50 fl. cea din urmă K 1.